

Буртняк Іван,
д.е.н., професор
Малицька Ганна,
к. фіз.-мат. н., доцент

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. В Стефаника»

МОНІТОРИНГ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ОБСЯГУ ТУРИСТИЧНОГО ОБІГУ В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

На даний час туризм є однією з найважливіших галузей економіки. Економіка туризму є складною, тому впливає на багато галузей національної економіки. За даними міжнародного туристичного класу, передбачається, що економічна діяльність, пов'язана з туризмом, відбувається в різних галузях національної економіки. Це є: будівництво; торгівлі; готелі та ресторани; транспорт, зберігання та транспортування; фінансовий брокер; нерухомість, оренда та ділова діяльність; державне управління; освіти; інша службова діяльність (комунальна, соціальна та індивідуальна); міжнародні організації та установи [1].

В умовах вільного ринку та сильної внутрішньої конкуренції, і за кордоном, корисно передбачити напрямок змін, що відбуваються в туризмі. Прогнозуючи обсяг туризму, можна адаптувати інфраструктуру та послуги, необхідні для її підтримки, і таким чином стимулювати розвиток пов'язаних з туризмом секторів економіки. У цій роботі представлені прогнози значень двох основних змінних, що характеризують туристичний трафік: кількості туристів, які користуються проживанням у колективних туристичних закладах, та кількості місць проживання в цих об'єктах. В дослідженні було використано статистичні дані щодо зафіксованого туристичного трафіку в Івано-Франківській області 2016-2019 р.

Прогнози були побудовані на основі експоненціальних згладжувальних моделей, які порівняно легко застосувати на практиці завдяки наявності обчислювальних пакетів. Вибір відповідної форми моделі та прогнозування було здійснено у Statistica 10.0. Різні форми моделей були проаналізовані для змінних, прийнятих для дослідження. Вибір остаточної форми керувався критерієм найменшого середнього або згаслого прогнозу.

На рисунку 1 представлено еволюцію кількості туристів, які відвідали Івано-Франківську область в 2016-2019 роках.

Через те, що аналізована змінна характеризувалася зростаючою тенденцією з чіткими сезонними коливаннями, то дослідження проводилося за допомогою лінійної моделі тренду з адитивною сезонністю [2].

На основі моделі Вінтерса був зроблений прогноз кількості туристів, які знімають житло в колективних туристичних об'єктах проживання:

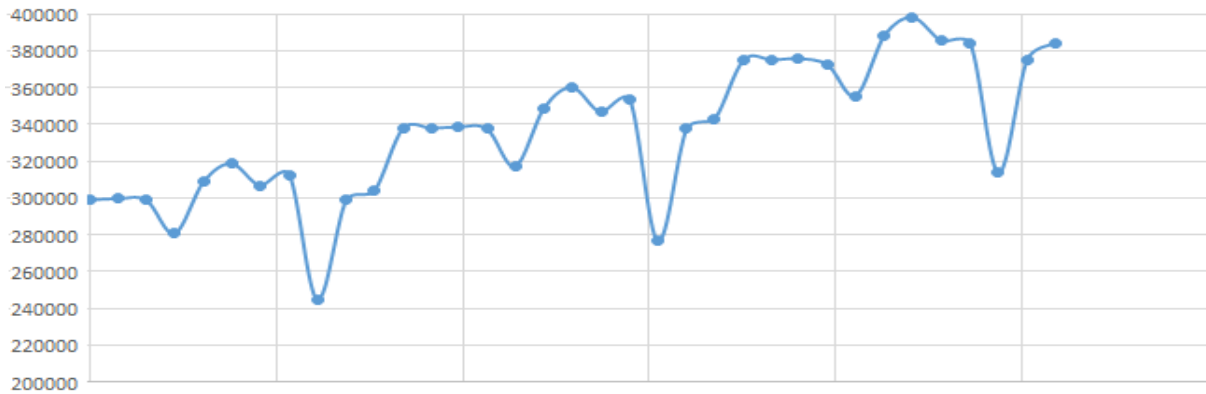

Рис.1. Кількість туристів, які відвідали Івано-Франківську область за період 2016-2019 роки

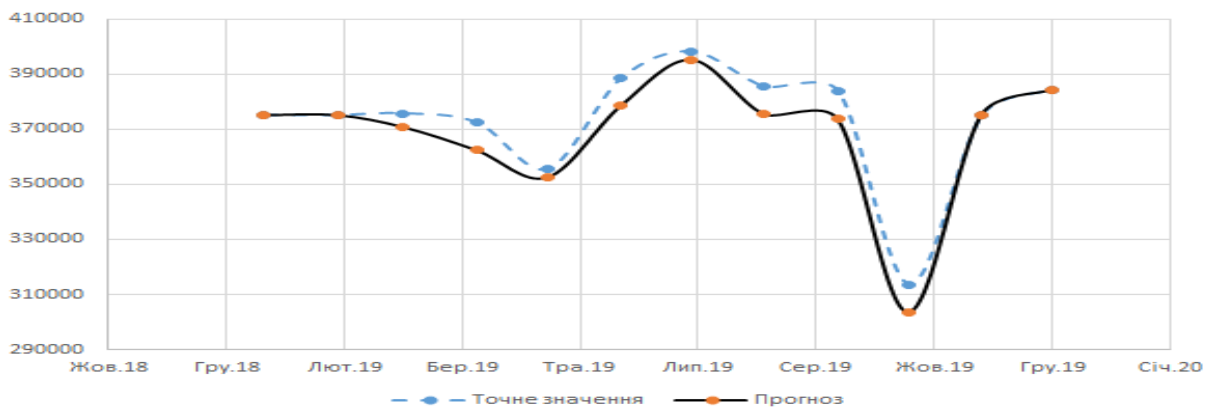

Рис.2. Реальні ретроспективні значення та прогноз кількості туристів в 2019 році в Івано-Франківській області

Кількість туристів, які відвідали Івано-Франківську область 2016-2019 р, характеризуються тенденцією до зростання, що свідчить про розвиток туризму в регіоні.

Висновки: Експоненціальні моделі вирівнювання, прийняті в процесі прогнозування, з додатковими сезонними коливаннями, добре описують розвиток обраних змінних, що характеризують туристичний трафік у 2016–2019 роках. В умовах сильної конкуренції надійні прогнози щодо обсягу туристичного трафіку корисні для прийняття багатьох поточних і довгострокових рішень щодо розвитку туристичної економіки. Моніторинг та прогнозування майбутнього обсягу туризму може допомогти швидко реагувати на зміни на ринку туристичних послуг. Сильний вплив туризму на різні галузі національної економіки означає, що багато економічних суб'єктів можуть отримати вигоду від прогнозування обсягу туристичного обігу. Прогнозування на основі моделей експоненціального вирівнювання, прийнятих у дослідженні, є відносно простим завдяки наявності обчислювальних пакетів

Список використаних джерел

1. Burtnyak, I.V. Malytska A. P. CEV Model with Stochastic Volatility. Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University 2019, 24-31.
2. Burtnyak I., Malytska A. (2019). Finding the derivative price using the Vasicek model with multidimensional stochastic volatility. Development Management, 17(4), 19-30.